

๗๐

ยิ่งให้อะไร

ทาน การให้นี่เป็นนโยบายของบัณฑิตทั้งหลายแต่ไหนแต่ไรมา คนมีปัญหาแล้วก็ต้องให้ทาน

ถ้าคนโง่แล้ว เห็นว่าสิ้นไปหมดไป

ถ้าว่าคนมีปัญหาแล้ว เห็นว่ายิ่งให้อะไรยิ่งมีมากใหญ่

ทางไหนจะผิดจะถูกกันนะ การให้ ลองดูสิ แต่ว่าเป็นเหมือนกันเสมอหรือการให้นี่ว่าเป็นประโยชน์จริงๆ ให้ทุกคนแต่การให้นั้นแคบกับกว้างเท่านั้น

การให้แคบๆ ให้แก่ตัวเอง ให้แก่สามีภรรยา ให้แก่ครอบครัว ให้แก่ลูกหญิงลูกชายของตนเอง นอกจากนั้นไม่ให้กลัวหมด กลัวเปลือง กลัวสิ้นไป นี่ให้กลัวหมด กลัวสิ้นอย่างนี้

พวกที่เห็นกว้างออกไป ว่าเราให้ซึ่งกันและกัน ในสามีภรรยา ในบุตรและธิดา ถ้าว่าให้สามี สามีก็ยินดีด้วย ให้ภรรยา ภรรยาก็ยินดีด้วย ถ้าให้แก่บุตรและธิดาๆ ก็ยินดีด้วย ถ้าจะ

ให้มากเข้าไปกว่านี้ กลัวลึน กลัวหมด กลัวเปลือง นี่ความเห็น
แคบๆ อย่างนี้ ได้รับความเคารพนับถือบูชาเฉพาะครอบครัว
ของตัวเท่านั้น ถ้าไม่ให้เล่าไม่ได้รับความเคารพนับถือบูชาทีเดียว

ให้กว้างออกไปกว่านั้น กว้างออกไปเที่ยวเท่าใดเขาก็
นับถือตนดุกกับมารดาบิดากว้างออกไปเท่านั้น การกว้างออก
ไปเช่นนั้นได้ประโยชน์อะไรหรือ ให้แคบๆ วงแคบๆ ได้
ประโยชน์หรือก แต่มันน้อย ไม่เหมือนให้กว้างออกไป ให้กว้าง
ออกไปประโยชน์มาก ประโยชน์มากนัก

ในทางพุทธศาสนาที่เช่นนั้น ชอบให้ในการกว้างๆ ไม่
ชอบให้ในการแคบๆ การให้แคบๆ ดีเหมือนกัน แต่ว่าได้น้อย
ไม่เหมือนกว้างๆ ออกไป ดังมารดาบิดาให้แก่บุตร ภรรยา
สามีให้แก่กันและกัน ในครอบครัวกันและกัน ให้แล้วมุ่งบุตร
ในกันและกัน ให้ลูกหญิงลูกชายก็เพื่อให้ปฏิบัติตนต่อไป พอ
จะได้ดำรงตระกูลของตนต่อไป ก็มุ่งเท่านั้น

เมื่อให้บุตรและธิดาได้เท่าไรให้ไป เขาก็ปฏิบัติตาม
หน้าที่ผู้ได้รับแล้ว ความให้ชนิดนี้ในทางโลกก็แคบ ยิ่งทาง
ศาสนาก็ให้ดุดเดียวกัน เฉพาะพระภรรยาที่ชอบใจ ที่รู้จักเป็น
เครือญาติของตน ที่เป็นทีสนิทชิดชอบกับตน ถ้าหากว่าคนนั้น

ไม่ให้ เห็นว่าจะมากเกินไป ให้เพียงเท่านั้นก็ได้ประโยชน์
เหมือนกันแต่ว่าแคบ

ทางพุทธศาสนายินดีในการให้กว้างๆ ทางโลกละก็ดูจ
เดียวกัน ถ้าให้กว้างๆ ออกไป จะเป็นชวานากก็กว้างขวาง จะ
เป็นชาวสวนก็กว้างขวาง จะเป็นพ่อค้าแม่ค้าก็กว้างขวาง จะ
เป็นคนพลเรือนใดๆ ก็กว้างขวาง ยิ่งคนปกครองก็ยิ่งกว้าง
ขวางออกไป จำเป็นต้องให้กว้างออกไปทีเดียว ชื่อเสียงก็
กว้างออกไป หน้าที่ก็กว้างออกไป

การให้นั้นแหละเป็นข้อสำคัญนัก ไม่ต้องไปขอไปร้องใคร
ทำอะไรสำเร็จหมดด้วยการให้ แต่ว่าต้องฉลาดให้ ถ้าโง่ให้
ยิ่งจนใหญ่ ถ้าฉลาดให้ยิ่งให้ยิ่งรวยใหญ่ มันเป็นอย่างนี้
ต้องฉลาดให้อย่างนี้

เพราะฉะนั้น ทานณ จ ทานเป็นวัตถุสำคัญสำหรับ
สงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

สังคหวัดถุ

๒๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๙๗